

La pela és la pela?

Jordi Fortuny

"El cap de setmana passat, a Madrid, els caps d'estat i de govern dels quinze països comunitaris han donat el vist-i-plau a la moneda única europea. És veritat que, com que és una decisió molt agosarada, més val esperar un temps abans de donar per fet que hi haurà moneda única en el moment que han decidit. Però ara sembla que la cosa vagi de debò."

Si, de moment la pela és la pela. Però això ja no és una veritat tan ferma i inqüestionable com abans. Fins ara, quan algú en una conversa deia "la pela és la pela", feia una afirmació contundent, que posava punt final a la discussió o aclaria definitivament el quid d'un enigma. En poques paraules, tot dit. És, per exemple, l'explicació que en Peret va donar als periodistes quan va anar a "cobrir" la simbòlica pesseta encunyada en or amb què l'organització dels Jocs Olímpics del 92 va pagar l'actuació dels artistes que van participar en la cerimònia d'inauguració: "una pesseta és una pesseta", va dir. I tenia tota la raó.

Però aquesta sentència té els dies comptats. El cap de setmana passat, a Madrid, els caps d'estat i de govern dels quinze països comunitaris han donat el vist-i-plau al projecte de moneda única europea. És veritat que, com que és una decisió molt agosarada des del punt de vista econòmic i polític, més val esperar un temps abans de posar la mà al foc i donar per fet que hi haurà moneda única en el moment que han decidit. Però ara sembla que la cosa vagi de debò.

Si res no ho atura, per tant, d'aquí a sis anys i mig desapareixeran les monedes dels països que participin en la Unió Monetària i s'hauran de canviar totes per les noves, que sembla que es diran "euros". Serà l'1 de juliol del 2002. No hi ha dubte que, en això de la data, la influència del ministre Pere Solbes —l'encarregat de preparar els acords— no ha servit de gaire. No haurien pogut trobar un moment pitjor! Tothom sap que el sector turístic està que bull, aquells dies, i si fins ara els malentesos amb els turistes pel canvi de moneda eren una cosa anecdòtica, l'estiu del 2002 ni els turistes, ni els cambres, ni els hotelers, ni ningú no haurà tingut temps d'acostumar-se a comptar diferent i la desconfiança serà generalitzada. Els venedors de calculadores faran la primera pela (perdó, faran el primer "euro"). I la cosa pitjor és que, per preparar el projecte de moneda única, l'octubre propassat en Solbes va reunir els ministres europeus precisament en un "parador de turisme"¹, aquell tan horrorós que hi ha a la platja del Saler.

Pel que fa als altres problemes pràctics, segurament que no n'hi haurà gaires. Progressivament, des del gener del 2002 començaran a circular els "euros" perquè la cosa no ens vingui de sobte. I fins a l'estiu podrem continuar fent servir aquesta imprecisa i a la vegada en-

tranyable col·lecció numismàtica que tots portem al moneder, iniciativa dels últims ministres d'Economia, Solbes inclòs. No us en feu: com que no se sap encara com seran els "euros", els més ben preparats per a identificar les noves monedes serem nosaltres¹, gràcies als anys de pràctica. En aquests moments ja utilitzem amb la més gran naturalitat cinquanta-dues peces diferents de pessetes, duros, cinc duros, vint duros, etc.

I aquesta sí que serà probablement la primera vegada en la història de la Unió Europea que el Govern espanyol haurà jugat amb autèntica astúcia i visió defutur. Ja era hora. No, els problemes reals no seran pràctics. Seran culturals, que és un tema tan o més important, perquè va molt lligat a la manera de ser de la persona: què direm quan vulguem dir "la pela és la pela"? "L'euro és l'euro"? No em feu riure. Aquí el nostre patrimoni cultural sí que hi sortirà perdent, ara que ja tothom acceptava que "pesseta" és un nom català, el diminutiu de peça. Hi va pensar, en això, en Solbes, quan va reunir els ministres al Saler? Segur que no, i és que en aquest fotut país sempre s'han de fer les coses a mitges.

1. "nosaltres": principatins, valencians, mallorquins, menorquins, eivissencs, formenterers, aranesos i els de la Franja. Els catalans del nord, acostumats només al sistema del franc francès, excessivament racional i senzill, seran, com sempre, els qui ho tindran més difícil. I els andorrans, acostumats a fer servir de tot, seran, també com sempre, els qui ho tindran més fàcil.